

Vergaderjaar 2020–2021

21 501-34

Raad voor Onderwijs, Jeugd, Cultuur en Sport

Nr. 358

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR MEDISCHE ZORG

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 april 2021

Hierbij bied ik u het verslag aan van de Informele EU Onderwijs-, Jeugd-, Cultuur- en Sportraad (OJCS-Raad) voor het onderdeel Sport op 1 december 2020. Op de agenda stond een beleidsdebat over internationale sportevenementen tijdens de Covid-19 pandemie; raadsconclusies over sector overstijgende samenwerking ter bevordering van sportactiviteiten en het EU Werkplan voor de Sport. Daarnaast heeft het aankomend Portugees voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie haar sportprioriteiten aangekondigd en de laatste World Anti-Doping Agency (WADA) ontwikkelingen gedeeld. Tot slot, werd er aandacht gevraagd voor inachtneming van de mensenrechten bij de organisatie van grote sportevenementen.

De Minister voor Medische Zorg en Sport,
T. van Ark

Verslag Informele videoconferentie voor EU Sportministers – 1 december 2020

Tijdens de informele videoconferentie Europese Sportraad bespraken de Ministers of hun staf verantwoordelijk voor Sportbeleid de impact van de Covid-19 crisis op internationale sportevenementen met sportvertegenwoordigers. Ook werd er kort stil gestaan bij de *Raadsconclusies over sector overstijgende samenwerking ter bevordering van sportactiviteiten* en het *Europees Werkplan voor de Sport*. Over de inhoud van de Raadsconclusies en het EU Werkplan voor de Sport bent u geïnformeerd middels de geannoteerde agenda die u voorafgaand aan de Raad heeft ontvangen. Aankomend Portugees voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie heeft aangekondigd in te zetten op de thema's sportdiplomatie en innovatie. Ook zijn de laatste World Anti-Doping Agency (WADA) ontwikkelingen gedeeld. Tot slot, benadrukte Finland het belang van mensenrechten bij internationale sportevenementen.

Beleidsdebat: Internationale sportevenementen tijdens de COVID-19 pandemie

Vanaf maart 2020 heeft Covid-19 veel invloed gehad op de maatschappij en dus ook de sportsector. Er zouden dit jaar veel internationale sportevenementen plaatsvinden. Een aantal zijn uitgesteld of geannuleerd. Toch hebben in sommige lidstaten wel evenementen en wedstrijden kunnen plaatsvinden. Vaak in een verkleinde vorm, zonder publiek.

Ministers verantwoordelijk voor Sportbeleid bespraken met vertegenwoordigers van de Europese Olympische Comit es (EOC), de Union Cycliste Internationale (UCI) en de Fédération Internationale de Basketball (FIBA) de impact van de Covid-19 crisis op internationale sportevenementen. De sportvertegenwoordigers gaven een beeld van de impact van het afgelasten van de Olympische Spelen en andere internationale toernooien en onder welke voorwaarden evenementen alsnog konden doorgaan in goede samenwerking met overheden.

Europese Commissie

Eurocommissaris Gabriel meldde dat internationale sportwedstrijden belangrijk zijn voor het stimuleren van beweging en dat sport ons samen brengt. Gabriel benadrukte het belang om grote internationale sportevenementen te blijven organiseren en gaf aan dat solidariteit hierbij een belangrijk element is. Covid-19 heeft enorme invloed op de sportsector, vanwege de beperkende maatregelen. Uit een onderzoek van de Europese Commissie, dat twee weken voor aanvang van de videoconferentie werd gepubliceerd, bleek dat de sportsector lijdt onder inkomstenverlies, grote werkloosheid en onzekerheid, en dat sportdiensten met 20–25% gekrompen zijn. Daarom gaat de Commissie inzetten op financiering voor de sportsector, het flexibel vormgeven van financieringen uit Erasmus+, en het delen van informatie tussen betrokken partijen.

De Commissie heeft daarnaast de Europese week van de sport, *#beactive* prijzen en *#beinclusive* prijzen georganiseerd om participatie in sport te bevorderen. Preventie en goede gezondheid zijn belangrijke elementen van sport, daarom komt de Commissie met het initiatief *Healthy Lifestyle for All*. Ook is er een gezamenlijk actieplan gelanceerd met 26 acties, onder andere op sportgebied.

Uit de bijdrage van de lidstaten blijkt dat zij gelijkwaardige ervaringen hadden met betrekking tot internationale sportevenementen tijdens de Covid-19 pandemie. Alle lidstaten verklaarden dat in hun land sportevenementen zijn geannuleerd of uitgesteld. Indien sportevenementen wel konden doorgaan, gebeurde dit in combinatie met verschillende maatregelen zoals testen, bubbels, privé vervoer, afgezonderde kamers, geen toeschouwers of een beperkt aantal toeschouwers met een vaste zitplaats, mondkapjes, of quarantaine na thuiskomst. Vaak werden voor deze wedstrijden protocollen opgesteld. Een zuidelijke lidstaat had ook een waarschuwingssysteem ingesteld voor sporters. Dergelijke maatregelen werden uitgerold in goede samenwerking met nationale coördinerende organisaties, regeringen en federaties.

Sportverenigingen hebben zich flexibel opgesteld de afgelopen tijd en zich steeds aangepast aan de veranderende regels. Tevens namen organisatoren grote financiële risico's wanneer zij evenementen niet vroegtijdig annuleerden. Een aantal lidstaten hebben daarom een financieel vangnet voor de organisatie van sportevenementen gecreëerd.

Ook besteden sommige lidstaten meer aandacht aan het volgen van sport via de media nu er geen publiek is toegestaan of via gratis internetkanalen. Een enkele lidstaat ervaarde dat verzekeringen een probleem waren voor sporters die naar het buitenland reisden tijdens de Covid-19 pandemie.

Diverse lidstaten meldden dat er behoefte is aan internationale sportevenementen op Europees niveau. Nederland gaf aan voorstander te zijn van het delen van informatie en goede voorbeelden en werd hierin gesteund door meerdere lidstaten. In deze context noemde Nederland het voorbeeld van het sportevenement King of the Court waar toeschouwers met een kleine groep een eigen zeecontainer konden afhuren die uitkeek op het speelveld. Tevens heeft Nederland aangegeven dat het nuttig is als maatregelen gericht op topsportevenementen tussen lidstaten goed op elkaar aansluiten. Meerdere lidstaten konden zich hierin vinden. In het verlengde hiervan gaf Nederland aan dat vergelijkbare quarantaine richtlijnen gehanteerd moeten worden in alle lidstaten voor topsporters. Een tweetal lidstaten was voorstander voor het internationaal accepteren van testen. Nederland heeft ingebracht dat het Europees invoeren van bubbels bij internationale sportevenementen een goede optie zou zijn. Een andere lidstaat pleitte voor het uitwerken van internationale protocollen en/of strategieën. Een enkele lidstaat zag ook een rol voor de Europese Commissie in het gezamenlijk optreden. Twee lidstaten riepen de Commissie op om een SportWiki op te stellen, waarbij geldende maatregelen en informatie over de pandemie per lidstaat worden bijgehouden. De nationale Covid-19 maatregelen per land veranderen regelmatig. Eén lidstaat stelde dat sporters daarom als essentiële werkers gezien moeten worden, zodat zij niet aan alle regels hoeven te voldoen. Daarnaast meldden enkele lidstaten dat fans goed geïnformeerd moeten worden of en hoe zij een event kunnen bijwonen en dat er financiële steun voor herstel moet komen. Een enkele lidstaat gaf aan dat de sportsector toegang moet hebben tot het herstelfonds, zodat sportevenementen niet omvallen.

Raadsconclusies: Sector overstijgende samenwerking ter bevordering van sportactiviteiten

Na afronding in de Europese Raadswerkgroep Sport, zijn de *Raadsconclusies sector overstijgende samenwerking ter bevordering van sportacti-*

viteiten via een schriftelijke procedure in de COREPER van 27 november 2020 aangenomen.

Sport en fysieke activiteit hangen nauw samen met andere sectoren en onderwerpen zoals onderwijs/scholen, jeugd, sociaal beleid, openbare ruimtes, mobiliteit, en toerisme. In de Raadsconclusies wordt gesteld dat in dit kader sport en fysieke activiteit moeten worden ondersteund door cross-sectorale samenwerking.

Nederland zet hier reeds actief op in met het Sportakkoord door het gezamenlijk stellen van ambities tussen overheden en de sportsector en het betrekken van andere sectoren bij deze ambities. Daarnaast nodigt Nederland andere sectoren uit om de kennis en innovaties van de sportsector te benutten.

Eurocommissaris Gabriel kondigde tijdens de videoconferentie aan dat cross-sectorale samenwerking ook in de *Europese Week voor de Sport* terugkomt, waar sport en activiteit zullen worden gepromoot. Gabriel wil daarnaast burgers bewustmaken en inspireren in hun dagelijks leven. Hierbij moet ook rekening worden gehouden met jeugd, gender, innovatie en milieu.

Raadsresolutie: EU Werkplan voor de Sport

Na afronding in de Europese Raadswerkgroep Sport, is de *Raadsresolutie Europees Werkplan voor de Sport* via een schriftelijke procedure in de COREPER van 27 november 2020 aangenomen.

Het plan kent drie prioriteiten: (1) beschermen van integriteit en waarden in sport; (2) de sociaaleconomische en milieu dimensie van sport; en (3) het promoten van participatie van sport en een gezonde leefstijl. Deze zijn onderverdeeld in hoofdonderwerpen, waar de Commissie en de lidstaten mee aan de slag gaan.

De inzet van Nederland zal zich richten op het terug laten komen van thema's als gelijkheid en inclusie en het bestrijden van matchfixing en discriminatie. Ook bij de uitwerking van de onderwerpen «groene sport» en «grote sportevenementen» zal Nederland een actieve rol innemen gedurende de uitvoering van dit werkplan. Tot slot, zal Nederland de sportsector betrekken van bij het maken van plannen en het uitvoeren van activiteiten

Tijdens de videoconferentie gaf het Duits voorzitterschap aan dat het werkplan belangrijke aspecten van het Europese sportbeleid voor de komende 4 jaar bevat.

Eurocommissaris Gabriel benoemde een aantal voor de Commissie belangrijke onderwerpen uit het werkplan, zoals integriteit van sport en milieu, deelname aan sport, groene sport, innovatie en digitalisering, en rechten van atleten. Gabriel gaf daarnaast aan dat de Commissie alle acties uit het werkplan gaat uitvoeren. Ook zal het werkplan gebruikt worden om het gesprek aan te gaan over het Europese sportmodel en sportdiplomatie.

Overige Agendapunten

Werkprogramma van het aankomend Portugees Voorzitterschap

Portugal gaf een presentatie over de zij de belangrijkste prioriteiten van hun voorzitterschap. In de Raadswerkgroep Sport zullen de prioriteiten «sport innovatie» en «sport diplomatie» worden besproken.

WADA Bijeenkomsten

Portugal meldde de laatste World Anti-Doping Agency (WADA) ontwikkelingen. In de WADA-bijeenkomst van 12 november 2020 zijn de volgende zaken aan bod gekomen: aanstelling leden comité, het bekrachtigen van de foundation board, de begroting, en het WADA-onderzoekbeleid. WADA zal de genomen beslissingen hieromtrent gaan implementeren. Ook wordt er gekeken naar de financiële steun van de Verenigde Staten aan WADA, welke eventueel wordt in getrokken. De volgende WADA-vergadering vindt mogelijk plaats op 21 mei 2021.

Mensenrechten in internationale sportevenementen

Finland heeft een AOB omtrent de mensenrechten bij internationale sportevenementen ingebracht. Finland meldde dat de mensenrechten in de sport moeten worden verbeterd. In 2013 is er een brief ondertekend en naar de Europese Commissie gestuurd over de rechten van atleten. Deze boodschap is nu, 7 jaar later, net zo belangrijk. Zo zijn er diverse landen waar de vrijheid in het gedrang komt en mensen- en grondrechten worden geschonden. Finland roept daarom op om de boodschap van 2013 te herhalen. Alle sportevenementen wereldwijd moeten aan mensenrechten voldoen.

Nederland en verschillende andere lidstaten steunden het Finse voorstel tijdens de Raad. Het Duits voorzitterschap gaf aan dat de politiek hier ook een rol heeft en verzocht Finland met een vervolg verzoek te komen. Inmiddels is een brief verstuurd aan Commissaris Gabriel met een herhaling van de boodschap uit 2013 en een oproep om in gesprek te gaan met internationale federaties. Deze brief is getekend door alle lidstaten van de Europese Unie.

Commissaris Gabriel uitte dat mensenrechten universeel zijn en dat deze op alle vlakken moeten worden nageleefd, ook bij sportevenementen. Sportorganisaties kunnen hierbij gestimuleerd worden, maar hun autonomie moet wel behouden blijven. Gabriel gaf aan een deskundigengroep in het leven te hebben geroepen, welke arbeidsrechten vaststelt.